



A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.V.37.445/2022/2.
A tanács tagjai: Dr. Márton Gizella tanácselnök
Dr. Demjén Péter előadó bíró
Dr. Darák Péter bíró
Dr. Drávecz Margit Gyöngyvér bíró
Dr. Stefancsik Márta bíró
A felperes: felperes1
(cím1)
A felperesi képviselő: Dr. Ortutay Attila ügyvéd
(cím2)
Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala
(cím3)
Az alperes képviselője: jogi képviselő1 főosztályvezető
A per tárgya: állampolgársági ügygel kapcsolatos közigazgatási
jogvita
A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: a felperes
A felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat: Fővárosi Törvényszék
105.K.705.613/2021/11. számú ítélete
Rendelkező rész

A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és házastársa – két kiskorú gyermekükre is kiterjedően – 2012. július 7-én helységi Polgármesteri Hivatalának anyakönyvvezetőjénél közös honosítási kérelmet nyújtott be, amelyben a felperes úgy nyilatkozott, hogy a magyar nyelvet érti és beszéli. A köztársasági elnök döntését követően a felperes az állampolgársági esküt 2012. november 9-én letette, magyar állampolgárságot szerzett.

[2] A Vásárosnaményi Járásbíróság az 1.B.257/2015/539. számú, 2017. szeptember 26-án jogerőre emelkedett ítéletében a felperest két rendbeli, társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében bűnösnek mondta ki és próbára bocsátotta. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes és házastársa a kérelem beadásakor a magyar nyelvet nem értette és nem beszélte, a kérelmet a felperes magyarul beszélő anyósa segítségével töltötték ki, az önéletrajzot is diktálás alapján írták meg, a személyi adatokra vonatkozó, várható kérdésekre a válaszokat megtanulták. A felperes és házastársa magyar nyelvtudására nézve tett valótlan tartalmú nyilatkozatait a büntetőügyben vádlottként részt vett anyakönyvvezető aláírásával és bélyegzőjével tanúsította.

[3] Az alperes a BP/E/002452/2021. számú határozatában megállapította, hogy a felperes magyar állampolgársága visszavonásának feltétele – a magyar nyelvtudás hiánya miatt – fennáll. Végzését a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ápt.) 4. § (3) bekezdésére, 9. § (1)-(2) bekezdésére, valamint az Ápt. végrehajtásáról szóló 125/1993. (IX. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 8/B. § (1)-(2) bekezdéseire és a 12. § (2) bekezdésére alapította. Hangsúlyozta, hogy honosításra abban az esetben kerülhet sor, ha a magyar nyelvtudás igazolt. A hatóságot félrevezetve eljáró személytől a magyar állampolgárság visszavonható. A büntető ügyben hozott jogerős ítélet felperesre és az anyakönyvvezetőre vonatkozó részeit kiemelve megállapította, hogy felperes a kérelem benyújtásakor a szükséges magyar nyelvtudással nem rendelkezett, a kérelem tekintetben hamis nyilatkozatot tartalmazott, a felperes a magyar állampolgárságot magyar nyelvtudás hiányában szerezte meg.

A kereset és a védírat

[4] A felperes keresettel élt az alperes határozata ellen, kérve annak megsemmisítését, mert álláspontja szerint az sérti az Ápt. 4. § (3) bekezdését és a 9. § (1)-(2) bekezdéseit. Előadta, hogy nincs kétséget kizáró és egyértelmű bizonyíték arra vonatkozóan, hogy nem beszélte és nem értette a magyar nyelvet a kérelem benyújtásának időpontjában, ezt már a büntetőeljárás során is jelezte a büntetőbíróság felé. A büntetőeljárás során sem került sor a személyes meghallgatására, csak a gyanúsított meghallgatásán tehetett nyilatkozatot, ahol előadta, hogy a honosítási kérelmet hiányosan adták be, az ügyintéző előtt a hiányzó adatokat pótolták, magyar nyelven folyt az ügyintézés, több kérdésre válaszolt, az átlag magyar nyelvet értette és beszélte. 2012. évben letett állampolgársági eskü óta a nyelvtudása megkopott, mert 2013. évtől kezdődően nem jár Magyarországra, Ukrajnában él, azonban amikor az anyakönyvvezető előtt megjelent, az ügyintézővel magyarul folyt a társalgás, anyósa pedig csak az önéletrajz helyes megfogalmazásában volt a segítségére. Sérelmezte, hogy az alperes a tényállást nem tisztázta, nem hallgatta meg az eljárás során.

[5] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte. Előadta többek között, hogy az eljáró anyakönyvvezetőt a bíróság 30 rendbeli közokirat hamisítás büntettében mondta ki bűnösnek.

Tekintettel arra, hogy a magyar állampolgárság visszavonásának feltételét megállapító határozat alapja a jogerős büntető bírósági ítélet, amelyben bizonyítást nyert az, hogy felperes a kérelmet magyar nyelvtudás hiányában nyújtotta be, ezért nem látta indokoltnak a Vhr. 8/B. § (2) bekezdése alapján további bizonyítási eljárás lefolytatását.

A jogerős ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a bírói gyakorlat alapján az állampolgárság egyszerűsített honosítási eljárásban történő megszerzése feltételeinek vizsgálata szempontjából annak van jelentősége, hogy a kérelmező a kérelem benyújtása időpontjában értette és beszélte-e a magyar nyelvet, a korábbi nyelvtudásra a későbbiekben keletkezett bizonyítékokból vagy a lefolytatott bizonyítási eljárásban feltárt tényekből és körülményekből okszerűen és megalapozottan lehet következtetni. Kiemelt jelentőséggel bírt jelen ügyben, hogy a jogerős büntető bírósági ítélet a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként tényként állapította meg, hogy a felperes az állampolgárság egyszerűsített honosítással történő megszerzésére irányuló kérelem benyújtásakor az Ápt. 4. § (3) bekezdésében előírt elégséges magyar nyelvtudással nem rendelkezett, valótlannul nyilatkozott honosítási kérelmében arról, hogy a magyar nyelvet érti és beszél.

[7] A jogerős büntető bírósági ítélet indokolásából egyértelműen megállapítható, hogy a felperes azzal követte el a közokirat-hamisítás büntettét, hogy a kérelem benyújtásakor magyar nyelvtudásának meglétéről bár nyilatkozott, nyelvtudása a jogerős ítélet indokolásában megjelölt bizonyítékok szerint mégsem állt fenn. Hivatkozott a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (7) bekezdésére, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 6. §-ára, amely rendelkezések alapján sem az alperes, sem a perbíróság nem tekinthetett el attól a tényről, hogy a büntetőügyben eljáró bíróság a felperest a kérelem benyújtásakor a magyar nyelvtudásra tett valótlann tartalmú nyilatkozat miatt mondta ki bűnösnek. Jelen ügyben a büntetőügy és a közigazgatási ügy tárgya oly mértékben függ össze, hogy bármilyen további bizonyítás az előbbi tényállásának, illetve jogkövetkezményének a kétségbe vonását is jelentené. Azzal kapcsolatban, hogy a büntetőügyben a bíróság miért nem hallgatta meg a felperest, kifejtette, hogy az alperes és a perbíróság ezt nem vizsgálhatta, mivel e szempont a jogerős ítélet jogerejét nem érinti, ilyen jellegű jogorvoslatot csak a büntetőeljárás keretein belül gyakorolhatott volna a felperes. Alaptalanul hivatkozott a felperes a tényállás alperes általi tisztázatlanságára és a honosításban közreműködő személyek meg nem hallgatása miatt a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésére is. Az alperes közokirati bizonyíték alapján hozta meg a döntését. Ezen kívül a Vhr. 8/B. §-a csak „indokolt esetben” írja elő bizonyítási eljárás lefolytatását, nem volt szükség a felperes meghallgatására, a jogerős büntető ítélet az Ápt. 9. § (1) bekezdés alkalmazását megalapozta.

A felülvizsgálati kérelem

[8] A jogerős ítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelynek befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ad) alpontjára hivatkozással kérte. Azonnali jogvédelem keretében a jogerős ítélet halasztó hatályának elrendelése iránti kérelmet is előterjesztett.

[9] A befogadás kérelmezése körében előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét az ügy érdemére kiható jogszabálysértéssel hozta meg, mivel a felperes alapvető eljárási joga sérült. A felperes részvétele az alperes előtti eljárásban, valamint a bírósági szakaszban, de a büntetőeljárás bírósági szakaszában is mellőzésre került, nem került személyesen meghallgatásra. Ezért sérültek a felperes lényeges eljárási jogai, így a közigazgatási eljárás alapelvei is (közvetlenség, észrevételezési és nyilatkozattételi jog, személyes meghallgatáshoz való jog, hatékony részvételhez való jog, a jogainak ismertetése).

[10] A felperes értesítése elmaradt arról, hogy eljárás indult vele szemben az állampolgársága visszavonása tárgyában. Mivel nem vett részt személyesen az eljárásban, így a tényállás teljes körű tisztázása sem történt meg. Ennek következtében sérült a Vhr. 8/B. § (2) bekezdése is. Az állampolgársági eljárás visszavonására irányuló eljárási jogszabály megsértése az ügy elbírálására érdemi kihatással volt, ezért helye van a közigazgatási cselekmény megsemmisítésének és az alperes előtti eljárás megismétlésének azáltal, hogy lehetőséget biztosítanak a felperes személyes meghallgatására, bizonyítási indítványai megtételére. Az Alaptörvényben is rögzítésre került, hogy az állampolgárság megszerzése és visszavonása sarkalatos törvényben került rögzítésre, ezért kiemelt fontossága okán nyomós érdek fűződik ahhoz, hogy az állampolgárság ügyintézésével foglalkozó hatóság betartsa az eljárás garanciális szabályait. Hivatkozott álláspontja alátámasztásaként az EBH2019. K.22. és az EBH2017. K.8. számú elvi határozatokra. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság sem pótolta a felperes személyes meghallgatása körében az eljáró hatóság mulasztását annak ellenére, hogy erre bizonyítási indítványt terjesztett elő. Előadta, hogy a Kp. 85. § (6) bekezdése értelmében a büntető ítéletnek nincs kötőereje, a tényállás vitatásának helye van.

A Kúria döntése és jogi indokai

[11] A felülvizsgálati kérelem befogadása nem indokolt.

[12] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell. A 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat jogkérdésben eltér. A fél által megjelölt befogadhatósági okhoz a bíróság nincs kötve.

[13] A Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be ha

- a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata
- aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,
- ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,
- ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[14] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjára hivatkozás esetén a befogadási okot a Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a félnek indokolással ellátva kell előterjesztenie, mégpedig ki kell fejtenie, hogy álláspontja szerint e alpont alapján a befogadhatóságnak milyen indokokból, okokból van helye. A felperes előadása alapján a Kúria megvizsgálta a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja alapján történő befogadás lehetőségét. A felülvizsgálati bíróság hangsúlyozza, hogy a befogadással kapcsolatos végzésében a jogorvoslati kérelem által taglalt eljárási jogi és anyagi jogi jogszabálysértésekről nem foglalhat állást, arra ugyanis kizárólag a felülvizsgálati kérelmet érdemben elbíráló, az eljárást befejező ítéletében vagy végzésében kerülhet sor.

[15] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ad) alpontja szerint a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelmére, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegésre alapított felülvizsgálat a bíróság tisztességes eljárásának és a közigazgatás tisztességes ügyintézésének a kontrollját jelenti. A hivatkozott befogadási ok indokaként a felperes kifejtette ugyan, hogy álláspontja szerint a tényállás tisztázásának elmaradása személyes meghallgatásának hiánya miatt ügyféli jogai, valamint a közigazgatási eljárás alapelvei sérültek, mivel személyes részvétele nem volt biztosított, azonban a Kúria hangsúlyozza, hogy ez abban az esetben eredményezheti az eljárás tisztességtelenségét, ha az eljárásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések folytán kötelező az ügyfél, illetve a felperes személyes részvétele, illetve személyes meghallgatása.

[16] A Kúria az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján rámutat arra, hogy a tisztességesség az eljárásjogi garanciák érvényesülését foglalja egybe, egyúttal olyan minőséget jelent, amely az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletek hiánya miatt épp úgy, mint valamennyi részletszabály betartása mellett lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan, vagy nem tisztességes. A konkrét ügy körülményeit vizsgálva megállapítható, hogy a felperes nem hivatkozott olyan jogszabályi rendelkezésre, amely az általa sérelmezett közigazgatási hatósági eljárásban vagy a közigazgatási perben kötelezővé tette volna a személyes meghallgatását, az általa megjelölt Vhr. 8/B. § (2) bekezdése ilyenként nem minősíthető, a büntetőeljárás bírósági szakaszával kapcsolatos sérelme pedig közigazgatási perben nem vizsgálható, így a felülvizsgálati kérelem befogadásának sem képezheti alapját. Ezért a Kúria úgy értékelte, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott befogadási ok és az ahhoz kapcsolódó felperesi érvelés a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálását, ezáltal a befogadását nem indokolja.

[17] A felülvizsgálati eljárásban az alperes eljárása és határozata kizárólag a jogerős büntető bírósági ítélet megállapításain keresztül vizsgálható. A felperesnek a tényállás tisztázására és a bizonyítási eljárás lefolytatásának hiányára, valamint személyes meghallgatása alperes általi mellőzésére vonatkozó kifogásait az elsőfokú bíróság elbírálta, az erre vonatkozó indokolás a jogerős ítélet – különösen annak [16]-[20] bekezdése – tartalmazza, az abban foglaltakat a felperes a felülvizsgálati kérelmében a befogadást megalapozó módon nem cáfolta. A Vhr. felperes által hivatkozott 8/B. § (2) bekezdése, a felhasználható bizonyítékok felsorolása körében nevesíti ugyan az ügyfél személyes meghallgatását, azonban azt nem teszi kötelezővé.

[18] A büntető ítélet tényállása a közigazgatási perben eljáró bíróságot nem köti, azonban jogszabály nem is zárja ki, hogy azt a bíróság további bizonyítás nélkül saját ítélete alapjául elfogadja. Jelen esetben – miként azt a jogerős ítélet [16] bekezdése is rögzíti – a büntetőügy

és a közigazgatási ügy tárgya oly mértékben függ össze, hogy bármely további bizonyítás az előbbi tényállásának, ezért az arra alapozott jogkövetkezménynek (a bűncselekmény elkövetésének) a kétségbe vonását is jelentené még akkor is, ha a felperes ehhez megfelelő indokot szolgáltatott volna. Ugyanakkor rámutat arra is a Kúria, hogy az ilyen indokot a felperes a közigazgatási perben és a felülvizsgálati kérelmében sem jelölt meg. Az elsőfokú bíróság továbbá a jogerős ítéletében megalapozott indokát adta annak, hogy a felperes személyes meghallgatását miért tartotta mellőzhetőnek.

[19] A felülvizsgálati kérelemben nevesített kúriai határozatok (EBH2017. K.8., EBH2019. K.22.) alapján kétségtelen, hogy a közigazgatási eljárás garanciális szabályainak, az ügyféli jogosultságoknak a sérelme akkor is megalapozhatja a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését, ha a szabályok betartása esetén is azonos döntést hozna a hatóság, az alperes oldalán azonban ilyen jogsérelmet a felperes a felülvizsgálati kérelmében a kívánt (szükséges és elégséges) mértékben nem valószínűsített.

[20] A fentiekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta, és más befogadási ok fennállását sem állapította meg.

[21] A felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadására tekintettel a Kúria a felperes azonnali jogvédelem iránti kérelmének elbírálását mellőzte.

A döntés elvi tartalma

[22] *Amennyiben a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ad) alpontja alapján befogadni kért felülvizsgálati kérelemben a kérelmező alapvető eljárási jogának sérelmét a kívánt (szükséges és elégséges) mértékben nem valószínűsíti, úgy a befogadás megtagadásának van helye.*

Záró rész

[23] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül határozott.

[24] A felülvizsgálati eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.

[25] A végzés ellen a Kp. 116. § d) pontja alapján további felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2022. május 26.

dr. Márton Gizella s.k.
s.k.

dr. Demjén Péter s.k.

dr. Darák Péter

Kúria
V.Kfv.37.445/2022/2

7

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
bíró

dr. Stefancsik Márta s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő